

og skal derfor nu tillade sig at forelægge Lands-thinget dets Tanker over Sagen.

Selve de tilsigtede Foranstaltninger til Forbedring af Hovedstadens communale Indretninger høre ikke under Rigsdagens Virkefæde, men ville beroe paa Communalbestyrelsens og Regjeringens Beslutninger. Kun forsaavidt de ikke kunne gennemføres uden Hjælp af nye Love, vedkomme de Rigsdagen, og navnlig er der for Tiden kun Spørgsmaal om den tvungne Grundafstaaelse, som til de omhandlede Indretninger gjøres fornøden. Hvorvidt denne med Rette kan fordres, vil komme an paa Indretningernes Forhold til Almeenvellet; thi at de ei lade sig gennemføre uden ved Hjælp af tvungen Grundafstaaelse, er indlysende. Nu kan det vistnok antages som en erkjendt Sandhed, at Hovedstadens Belysning og Vandforsyning kunne trænge til Forbedring, ligesom det vel og kan ansees for afgjort, at denne Forbedring ei paa en Nutidens Fordringer tilfredsstillende Maade kan iværksættes uden deels ved Benyttelse af Gas, der nu endog er bleven indført eller dog er nær ved at blive indført i nogle af Rigets andre Kjøbstæder, deels ved betydelige nye Vandanlæg, og det kunde synes, at det, forsaavidt disse to Grene af Kjøbenhavns communale Indretninger angaaer, derved var givet, at den foreslaaede Expropriation maatte indrømmes. Vel lod det sig omtvivle, om de omhandlede Indretningers Gavnlighed for Kjøbenhavns Commune kunde begrunde et saadant Krav af Almeenvellet, der efter Grundlovens Art. 87 er en Betingelse for Expropriation, hvilken iøvrigt ikke skal indfranke sig til selve Deeltagerne i Kjøbenhavns Vandvæsen, men ogsaa anvendes mod Andre, endog Grundeiere paa Amtet. Men, efter den Anvendelse, der forhen har været gjort af hin Grundlovs-Artikel, kan der neppe være Tale om en saa indfranket Fortolkning af samme, som hin Tvivl vilde forudsætte. Desuden er allerede i tidligere Tid Expropriation bleven hjemlet af de for Kjøbenhavns Vandvæsen nødvendige Grundstykker (sef. Refcr. 4de Mai 1813). Imidlertid be- roer Bestemmelsen af Sagens Almeennyttighed ikke blot paa de Fordele og Behageligheder, som de omhandlede Indretninger ville føre med sig,

men ved Siden af disse bør og de Byrder, som derved ville blive Communen paaførte, tages under Overveielse. Og i denne Henseende kan man heller ikke hvile ved en almindelig Erkjendelse af, at disse Fordele og Behageligheder ere af den Betydning, at de ville indeholde et rigeligt Vederlag for de dermed forbundne Bekostninger, om hvis Størrelse der forresten ikke er meddeelt Rigsdagen nogen Oplysning. Men det er og af Bigtighed, om der vides Udveite til, paa en med Retfærdighed overeensstemmende og praktisk udførlig Maade, at fordele Bekostningerne saaledes for Beboerne, at ikke deres Belfærd og Subsistens derved udsættes. Det vilde derfor have været særdeles ønskeligt, om Spørgsmaalet om Udgifternes Rigning havde været bragt i det Næne, inden Rigsdagen havde at tage Beslutning angaaende den omhandlede Expropriation, eller at dog bemeldte Spørgsmaal samtidigt dermed kunde afgjøres. Men det sees aldeles ikke, hvorledes man har tænkt sig Udgiften tilveiebragt, og der kunde vel være nogen Frygt for, at, naar Rigsdagen først, ved at indvillige i en Expropriationslov, havde fremmet de under Spørgsmaal værende Indretninger, den siden kunde komme i det Tilfælde at maatte give sit Samtykke til en Beskatning, som den i og for sig ikke kunde billige. Hidtil har den største Deel af Kjøbenhavns communale Skatter været lignede paa dens faste Eiendomme, navnlig hviler Lygteskatten for Tiden paa Grundtaxten, hvorunder ogsaa de paa Grunden staaende Bygningers Assurance i Genhold til Anordningen af 21de April 1812 kommer i Betragtning; og Vandskatten væsentligt paa det bebyggede Areal, dog at ogsaa et, men ikke meget betydeligt, Bidrag udredes af visse Næringsbrugere. Det turde og, naar Grunde og Modgrunde rettelig veies mod hinanden, vise sig, at det, efter de Kjøbenhavnske Forhold, ikke vilde være tilraadeligt at sætte en anden, Maalestof for Kjøbenhavns Communeskatter i Stedet for den, der søges i de faste Eiendomme. Men, om det end muligt kunde findes hensigtsmæssigt, for visse communale Afgifter i Kjøbenhavn at indføre den Rigning paa Formue og Wilkaar, der finder Sted i andre Communer, saa vilde dog en sli- g Rigning ingenlunde kunne anvendes paa de Afgif-